

Kövesligethy-emléknap

A Magyar Tudományos Akadémia szeizmológiai obszervatóriuma Kövesligethy Radó születésének 150. évfordulója alkalmából a nagyhírű asztrofizikus, geofizikus tudós nevét vette fel. A 2012. október 17-én megrendezett emléknapon az MTA Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont kezdeményezésére – az MTA Fizikai Tudományok Osztálya és Földtudományok Osztálya közös szervezésében – az MTA Székházában Kövesligethy szakmai munkásságát bemutató emlékülésre került sor. A rendkívül érdekes előadások anyagát a *Magyar Tudomány* folyóirat rövidesen közli.

Az előadóülés után az obszervatóriumban tartott névadó ünnepségen Pálinkás József, az MTA elnöke és Ábrahám Péter, az MTA Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont főigazgatója leplezte le az obszervatórium új névtábláját. Pálinkás József beszédében méltatta a tudós munkásságát, és bemutatta a Nemzeti Szeizmológiai Hálózat

fejlesztésének eredményeit. A névadón megszólalt Bakondi György altábornagy, az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság vezetője, valamint Hamvas István, a Paksi Atomerőmű Zrt. vezérigazgatója. Mindketten hangsúlyozták, hogy a kellő földrengésbiztonságot a korszerű szeizmológiai állomáshálózat és az akadémiai tudományos háttér együtt szolgálja eredményesen.

Ábrahám Péter főigazgató úgy véli, hogy Kövesligethy személye az újonnan alakult Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont szimbolikus alakja, olyan nemzetközi hírű tudós, aki a csillagászat és a földtudományok terén is maradandót alkotott. Elmondta, hogy a Kutatóközpont a magas színvonalú kutatások mellett számos közfeladatot lát el, ezek sorában pedig kiemelt helye van a szeizmológiai szolgáltatásnak.

Závoti Józseffel, az MTA CSFK Geodéziai és Geofizikai Intézet igazgatójával együtt megemlékeztek Egyed

Balról jobbra: Ábrahám Péter, Pálinkás József, Bakondi György, Hamvas István az MTA Kövesligethy Radó Szeizmológiai Obszervatórium névadóján

Lászóról, az obszervatórium alapítójáról is. Kövesligethy Radó és Egyed László közös emléktábláján koszorút helyeztek el.

Az eseményt széles körű sajtóérdeklődés kísérte. Az obszervatórium munkatársai bemutatták a szeizmológiai szolgálat munkáját, és egy sor olyan háttéranyagot, ismereteket adtak át, amelyet egy-egy szeizmikus esemény kapcsán a

média felhasználhat. Ennek különös aktualitást ad, ami a 2009. évi l'aquilai földrengés „felelőseinek” keresésével Olaszországban történik. A tudósok és a média közös feladata, hogy sem tudatlanságból, sem valamiféle érdekből ne lehessen a társadalmat megtéveszteni.

Wesztergom Viktor

Závoti József és Ábrahám Péter koszorút helyez el Kövesligethy Radó és Egyed László közös emléktábláján

Kántás Károlyra emlékezünk

A Kossuth-díjas Kántás Károly akadémikus születésének 100. évfordulója alkalmából 2012. december 1-én az MTA Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont Geodéziai és Geofizikai Intézetben, Sopronban emléktábla-avatására és megemlékezésre került sor. Az emléktábla leleplezésénél *Ádám Antal* mint egykori kolléga a tudós szakmai életútját mutatta be, *Szarka László* pedig az MTA vezetése nevében Kántás Károly máig ható szellemi örökségét méltatta. Az emléktáblánál koszorút helyezett el a GGI, a Miskol-

ci Egyetem, a Nyugat-magyarországi Egyetem, a Kőolajipari Múzeum, a Magyar Geofizikusok Egyesülete és a Kántás család. Az emléktábla-avatást követő baráti beszélgetésen az egykori kollégák és tanítványok visszaemlékezéseiből Kántás Károly emberi arca, példás erkölcsi tartása és az 1956 utáni emigráció évtizedekben is fennmaradt kollegialitása tárult fel.

Wesztergom Viktor

Kántás Károly emléktáblája az MTA CSFK GGI homlokzatán (fotó: Szendrői Judit)

Emléktábla-avatás és koszorúzás az MTA CSFK Geodéziai és Geofizikai Intézetben (fotó: Szendrői Judit)

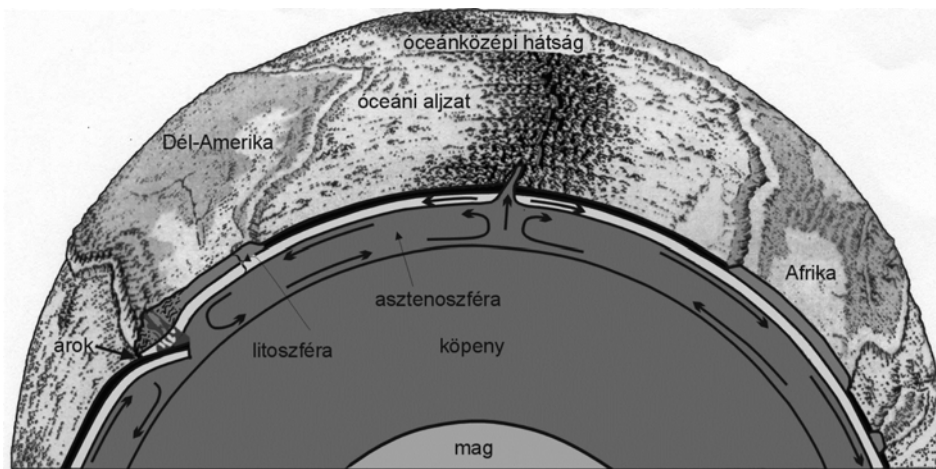
100 éves a kontinensvándorlás és 50 éves a lemeztektonika elmélete

A Magyar Tudomány Ünnepe alkalmából ünnepi előadóülésre került sor 2012. november 7-én az MTA székházában, az MTA X. Osztály rendezésében.

Mint azt *Horváth Ferenc* egyetemi tanár, a tudományos előadóülés szervezője a rendezvény címében és nyitóelőadásában megfogalmazta, a kontinensvándorlás elméletének megszületése valóban a földtudományok kopernikuszi fordulata volt. Alfred Wegenernek (1880–1930) sikerült egy olyan dinamikus modellt felállítania a kontinensekre vonatkozólag, amelyben számos, korábban megmagyarázhatatlan vagy félremagyarázott földtudományi jelenség értelmezhetővé vált. Ez a radikálisan új modell akkor vált általánosan elfogadottá, amikor az kiegészült az óceáni aljzat mozgását bizonyító tengeri geofizikai kutatások eredményeivel és megszületett az egységes lemeztektonikai elmélet.

Az elmélet jelentőségét kellően demonstrálta a program sokszínűsége és a rendkívül nagy érdeklődés is. A szakma neves hazai személyiségei tartottak előadásokat a földképeny termikus konvekciójáról, az ún. földmotorról, a Föld mélyszerkezetének elektromágneses geofizikai kutatásáról, a paleomágnesség, a bauxitképződés, a paleo-biogeográfia, vulkanizmus, paleokörnyezeti hatások és a lemeztektonika összefüggéseiről, valamint a Pannon-medence geodinamikai folyamatainak rekonstrukciójáról és modellezéséről. Az előadások egy része az MTA Földtudományok Osztálya, ill. az ELTE Geofizikai és Űrtudományi Tanszék honlapján elérhető (http://mta.hu/x_osztaly_cikkei/eloadasok_tara_25611), <http://geophysics.elte.hu/wegener/>.

Wesztergom Viktor

Új földmodell a lemeztektonikai elmélet szerint (Horváth F. 2012)